

KESKKONNAAMET

Mulgi Vallavalitsus
mulgi@mulgivald.ee

Teie 22.01.2026

Meie 05.02.2026 nr 6-2/26/1437-2

Seisukoht Mulgi vallas Veski kinnistu väikehüdroelektrijaama projekteerimise ja eskiisi kohta

Pöördusite Keskkonnaameti poole¹ seisukohta saamiseks väiksemahulise hüdroelektrijaama projekteerimise asjus, eelkõige keskkonnalubade ja võimaliku keskkonnamõtjude hindamise (KMH) vajalikkuse osas. Arendaja soovib Viljandi maakonda Mulgi valda Morna külla Veski kinnistule² rajada hüdroelektrijaama (võimsus 7,5 kW). Eesmärk on olemasoleva vee-energia kasutamine elektrienergia tootmiseks, kasutades olemasolevat Morna paisjärve ja tammirajatist. Morna paisjärvest lähtub vee sissevõtusõlm, millest vesi kulgeb u 310 m pikkuse maasisese veetrassi (survetorustik) kaudu generaatorini (mis asub kessonis või maakeldris). Turbiini läbimise järgselt suunatakse vesi mööda väljavoolutoru tagasi Morna oja. Väljavoolukohta rajatakse erosiooni vältimiseks kaldakindlustus.

1. Hüdroenergia kasutamine elektri tootmiseks vajab keskkonnaluba (veeseadus (VeeS) § 187 p 7). Kuna Morna paisul on olemas paisutamiseks keskkonnaluba ([L.VV/328913](#)), siis tuleb olemasolevat luba muuta ja selleks tuleb esitada keskkonnaloa muutmise taotlus. Morna oja ei ole avalikult kasutatav veekogu ja ülevalpool Morna paisjärve on suures osas maaparandussüsteemi eesvool. Morna oja pikkus on 6,9 km ning valgala on 8,2 km² ja sellest tulenevalt ei ole arvatud veekogumiks. Paisude inventuuris 2012. aastal on oja arvatud liigivaeseks eurütoopsete liikide piirkonnaks ja kalade läbipääsu tagamist ei olnud vaja.
2. Keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 6 lg 1 p-des 1-36 on esitatud loetelu tegevustest, mille korral on KMH algatamine kohustuslik. KeHJS § 6 lg 2 ja 4 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrus nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõtju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ (määrus 224) sätestab juhud, mille korral on vajalik anda KMH vajalikkuse eelhinnang. Praeguses etapis olemasoleva info alusel ei kuulu Keskkonnaameti hinnangul kavandatav tegevus KeHJS § 6 lg 1 ega lg 2 tegevuste hulka. Siiski tuleb projekti koostamisel ja täpsustumisel KMH (eelhinnangu) kohustus otsustajal (kohalik omavalitsus) uuesti üle vaadata (nt määruse 224 § 11 punktid, mis käsitlevad vee erikasutust).

¹ Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 22.01.2026 nr 6-2/26/1437 all.

² Katastritunnus 60001:003:0147.

3. Ehitised on kavandatud Morna oja³ kalda 25 m laiusesse ehituskeeluvööndisse⁴ ja osaliselt 10 m laiusesse veekaitsevööndisse⁵. Veekaitsevöönd on moodustatud, et kaitsta veekogu kalda erosiooni ja hajuheite eest.⁶ Veekaitsevööndis on üldjuhul ehitamine keelatud, v.a juhul kui see on kooskõlas veekaitsevööndi eesmärgiga ning looduskaitseaduses sätestatud ranna- ja kaldakaitse eesmärkidega.⁷ Kalda ehituskeeluvööndis on uute hoonete ja rajatiste ehitamine keelatud.⁸ Ehituskeeld ei laiene olemasoleva elamu tarbeks rajatavale tehnovõrgule ja -rajatisele.⁹
4. Valdav osa kavandatud ehitistest on käsitletavad olemasoleva elamu tarbeks rajatavate tehnovõrkude ja -rajatistena ning nende kavandamine on kalda ehituskeeluvööndisse olemasoleva elamu tarbeks lubatud, kuid palume seda teha maksimaalses ulatuses väljapoole kalda veekaitsevööndit.
5. Kessoonina kasutatavat maakeldrit tuleb aga käsitleda maa-aluse hoonena, millele ehituskeelu erand ei laiene, seega palume maakeldrile leida alternatiiv, mis oleks käsitletav rajatiseks.
6. Palume projekti lahendust eelnevalt tulenevalt muuta ning saata uus lahendus Keskkonnaametile enne lubade taotlemist tutvumiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Helen Manguse
juhataja
keskkonnakorralduse büroo

Kairit Kriis 524 9230 (vesi)
kairit.kriis@keskkonnaamet.ee

Stella Miil 5694 9023 (looduskasutus)
stella.miil@keskkonnaamet.ee

Karl Markus Wahlberg 5885 7049 (keskkonnakorraldus)
karl.wahlberg@keskkonnaamet.ee

³ Registrikood VEE1141100.

⁴ Looduskaitseadus § 38 lõige 1 punkt 5 .

⁵ Veeseadus (VeeS) § 118 lõige 2 punkt 2.

⁶ VeeS § 118 lõige 1.

⁷ VeeS § 119 punkt 5.

⁸ looduskaitseadus § 38 lõige 3.

⁹ looduskaitseadus § 38 lõige 4 punkt 9.